

*Úgy van! Tudom, honnét jöttem!
Telhetetlen láng-gyönyörben
égek, izzok, pusztulok.
Fény lesz mind, amihez érek,
szén, amiből már nem kérek:
úgy van, úgy van, láng vagyok!*
F. Nietzsche: Ecce Homo

TEHETSÉGEK ÉS SIKERTÖRTÉNETEK

Ez a kiadvány olyan fiatalokról szól, akik átlagon felül teljesítenek, vagy fiatal koruk ellenére kiemelkedő eredményeket értek el. Nem feltétlenül zsenik. Látszólag hétköznapi fiatalok, akik között vannak kutatóorvosok, zenészek, mérnökök és vállalkozók, akik eltökélten dolgoznak azon, hogy életüknek tartalmat adjanak, hogy álmaikat megvalósítsák. Hogy ne csak életük, hanem sorsuk legyen, ahogyan ezt Hankiss Elemér tökéletesen megfogalmazta egyik könyvében: „Életünk mindannyiunknak van, sorsa viszont csak annak, akinek életútja valamiféle jelentést kap – az emberlétről valami fontosat mond el önmagának vagy azoknak, akik képesek a hallásra.”

Hankiss professzor gondolatai a formálódó 50 tehetséges magyar fiatal programra is nagy hatással voltak. Hat éve több alkalommal beszélgettünk a mentorprogram tervéről. Érdekeltek a megvalósítás apró részletei is. Kérdéseivel – erre utólag jöttem rá – nagyon is tudatosan hozzájárult a program formálásához. Például ahhoz, hogy az 50 tehetséges magyar fiatal ne csak évadonként ötven mentoráltat felkaroló kezdeményezés legyen, hanem a fiatalokat sok ezer kortársukat inspiráló, valódi célok,

valódi teljesítmény elérésére ösztönző példaképként mutassa be.

Ennek a kiadványnak is ez a célja. Olyan, az 50 tehetséges magyar fiatal program korábbi éveiben részt vevő fiatal példaképeket ismerhet meg az olvasó, akik sok mindenben különböznek. Más életszakaszban járnak, különböző dolgokkal foglalkoznak, eltérő közegekből jönnek. Mi mégis azt keressük, mi bennük a közös. Van-e azonos jellemvonásuk, képességük, tudásuk, amely magyarázattal szolgál arra, hogy tehetségük kibon-

takoztatásában sikeresek az áltagnál? Az alábbi három azonosságra könnyű lesz felfigyelni.

Öröm a mindennapokban

Az elmúlt években több száz fiatal tehetséget ismerhettem meg, akik lelkesedésükkel tették rám a legnagyobb benyomást. Egybehangzóan állítják, hogy a legmélyültebb pillanatok, a legnagyobb megelégedettséget jelenti számukra az, ha az általuk választott tevékenységgel foglalkozhatnak. A közben megélt öröm, a fejlődéssel és sikerrel együtt járó büszkeség táplálja azt a belső hajtóerőt, amelynek köszönhetően töretlen lelkesedéssel vetik bele magukat az előttük álló akadályok leküzdésébe. Ez az öröm táplálja lobogásukat, ez tartja meg erős hitüket és kitartásukat a küzdelmes időszakokban. S talán ez az erő a magyarázat arra is, hogy a mentorprogramban egymással először találkozó fiatalokból világmeggyőzően formálódik alkotó, inspiráló kö-

zösség, amelyben magától értetődő természetességgel van jelen a másik eredményének elismerése, ahol barátságok és együttműködések születnek. Ez utóbbira több példát is bemutatunk a következő oldalakon.

Istentől – vagy más meggyőződés szerint a génekben – kapott tehetsége sokaknak van. Talán mindenkinek. A jó adottságokból azonban csak ezzel a folytonos fejlődésre készítő belső erővel és kitartó, szorgos munkával lesz kimagasló teljesítmény. A környezet ösztönző vagy éppen visszahúzó viszonyulása a teljesítményhez hatással van erre a belső hajtóerőre, így végső soron meghatározó jelentősége van a tehetség kibontakozásában.

A mentor és az ösztönző közösség

Csikszentmihályi Mihály a világhírű, magyar származású pszichológusprofesszor úgy fogalmaz, „az a szerencsés gyerek, amelyik kimagasló szociokulturális közegekből jön”. Aki

az érzelmi biztonság mellett tehetségének kibontakozásához megfelelő ösztönzést, bátorítást kap, s ezt erősítő magatartásmintát. Az 50 tehetséges magyar fiatal program egy ilyen támogató közeg, ahol a mentor a tehetséget és a tehetségek egymást is ösztönözve járulnak hozzá a fejlődéshez.

A mentorok a kulturális, tudományos és gazdasági élet kiválóságai, akik a tehetségekkel egy időre összekapcsolódó közös úton tudásukkal, tapasztalatukkal, kapcsolatrendszerükkel és nem utolsósorban értékrendjükkel, személyes példájukkal járulnak hozzá a szárnyaik alá vett fiatal fejlődéséhez. A mentorok szakmai tudásuk, saját területükön elért eredményeik mellett az önzetlen segítségnyújtás iránti elkötelezettségük alapján kapnak felkérést. Sokan közülük az 50 tehetséges magyar fiatal program mindhárom évadában, immáron háromszor fél éven át vállalták e felelősségteljes feladatot. Ők azok a háromszoros mentorok, akiket kiadványunkban is megismerhetnek, és akik elárulják, mi ösztönözi őket az újbóli mentori szerepvállalásra, mit kaptak tőle, és miként vélekednek a tehetségről.

Tanulni a kudarcokból

A kudarcok, törések minden pálya elkerülhetetlen velejárói, mindannyiunknak van részünk bennük életünk során. Mégis sokszor látjuk, hogy sorsok, ígéretesen felívelő pályák rekednek meg vagy törnek végérvényesen derékba, ha a szükségszerűen érkező kudarc hatása bénító, nem pedig tanító. Beletörődni a kudarcba egyet jelent a bukással, míg tanulni a kudarcból maga a fejlődés. A változás és változtatás képessége a tehetség kibontakozásának nélkülözhetetlen feltétele, amely olykor kisebb korrekciót jelent, máskor az eredeti célok újragondolását, esetleges elvetését teszi szükségessé. A kiadványban szereplő fiatalok mindannyian rendelkeznek a képességgel, hogy változtassanak korábbi elképzeléseiken, ha a körülmények arra kényszerítik őket, miközben nem torpannak meg véglegesen. Mennek tovább, ha kell, új célokat követve.

Barta Zsolt,
a La femme kiadóvezetője